

Kupiškyje ir Rokiškyje buvo sutiktas LGGRTC leidinys

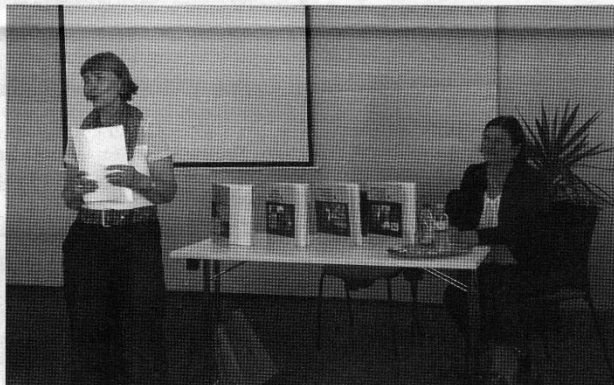
Rūta TRIMONIENĖ

Gedulo ir vilties diena Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro darbuotojai pristatė leidinio „Šiaurės Rytų Lietuvos partizanų sritis, Atlasas“, 2 dalį. Jis skirtas Žaliosios rinktinės, Algimanto ir Vytauto apygardų žuvusiems partizanams, jų ryšininkams ir rėmėjams atminti.

Kupiškio rajono savivaldybės bibliotekoje ir Rokiškio kultūros centre enciklopedinį leidinį pristatė LGGRTC darbuotojos: vyriausioji istorikė ir šio leidinio atsakingoji redaktorė Rūta Trimonienė, vyriausioji istorikė ir viena šio leidinio sudarytojų Dalia Urbonienė, taip pat leidinio dizainerė Dalė Dubonienė. Pristatymo metu buvo rodomas šio leidinio pagrindu paruoštas suktukas.

Pristatyme Kupiškyje be garbaus amžiaus žmonių dalyvavo ir mokiniai, kurie turėjo progą susipažinti su Kupiškio krašte vykusiomis laisvės kovomis ir kas joms vadovavo. Mokiniai dalyvavo pokalbyje ir neužmiršo paminėti vieno iš šio krašto partizaninio judėjimo vadų rokiškėno Albino Tindžiulio-Dėdės. Taip pat sužinojo, kad iš šio krašto kilęs ir garsusis Algimanto apygardos vadas Antanas Starkus-Blinda, Montė. Renginį vedė šios bibliotekos direktorius Algirdas Venckus. Jam ir Kupiškio rajono paveldosaugininkui Vyčiui Zavačkui, padėjusiam iliustruoti Kupiškio rajono paminklų nuotraukomis šį leidinį, įteikėme po vieną knygą. Knygą padovanojome ir mokytojais, palinkėdami su mokiniais pakeliauti po laisvės kovų vietas.

Rokiškyje susirinko nemažai įvairaus amžiaus žmonių. Jiems buvo pristatyta atlaso sumanymo istorija, jo struktūra. Supažindinta, kaip pateikti daugelį metų kaupiti duomenys apie Lietuvos partizanų ir sovietų represinių struktūrų kautynes, nurodant jų datą, vietą, svarbiausias aplinkybes ir žuvusius partizanus. Paaiškinta, kad archyviniai tyrimai apie visus žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus dar nėra baigti, todėl leidinyje užfiksuotos tos kautynės, kurio-

Leidinio sudarytojos – R. Trimonienė ir D. Urbonienė LGGRTC nuotrauka

se žuvo srities, apygardų ar rinktinių vadai arba ne mažiau kaip trys, o nuo 1952 m. – ir pavieniai partizanai. Papasakota, kad kautynes iliustruoja paminklų ir archyvinės partizanų nuotraukos su trumpais užrašais, o išsamesnė informacija apie jas pateikiama knygos pabaigoje esančiuose komentaruose.

Pokalbio metu paminėti iškilūs Rokiškio krašto partizaninio judėjimo vadai, tokie kaip: Rytų Lietuvos (Karaliaus Mindaugo) partizanų srities ir Vytauto apygardos vado pavaduotojas, Lokio rinktinės vadas Balys Vaičėnas-Pavasaris, Liubartas, šios srities Visuomeninės dalies ir Vytauto apygardos štabo viršininkas, Tumo Vaižganto rinktinės vadas Juozas Kemeklis-Granitas, taip pat šios srities ir Vytauto apygardos štabo viršininkas, apygardos laikraščio „Aukštaičių kova“ redaktorius Vytautas Valentinas Pakštas-Vaidotas. Paminėtas ir Vytauto apygardos Lokio rinktinės

vos šių žmonių biografijos, kurios pateiktos šio leidinio gale.

Labai padėkojame ir leidinį padovanojome dviem rokiškėnams. Tai Rokiškio rajono savivaldybės Architektūros ir paveldosaugos skyriaus vyriausiajai specialistei Audronei Gavėnienei. Ji padeda pildyti Rokiškio rajone ipaminklintų vietų ir statinių, skirtų laisvės kovotojams atminti, sąvadą ir nuosirdžiai rūpinasi tolimesniu šių žmonių jamžinimu savo rajone. Taip pat Valstybinės miškų urėdijos Rokiškio regioninio padalinio vadovui Kęstučiui Skvarnavičiui. Miškininkai yra tie žmonės, be kurių mes kaip be rankų. Jie yra mūsų didžiausi pagalbininkai ieškant jau pastatytų paminklų ir statant naujus, besirūpinantys jų apsauga ir priežiūra.

Padėkos už didelį atliktą darbą, leidžiant atlasą sulaukėme ir iš K. Skvarnavičiaus, ir iš Obelių istorijos muziejaus vedėjo Valiaus Kazlausko. Renginį organizuoti padėjo Rokiškio kultūros centro darbuotoja Aušra Gudgalienė.

Antano Lukšos atminimui paroda eksponuojama Kaune

Kaune, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos buveinės salėje (Laisvės al. 39, II a.), veikia paroda „Laikom frontą“.

Tai Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Okupacijų ir laisvės kovų muziejaus darbuotojų parengta kilnojamoji paroda, skirta partizanui, politiniam kaliniui, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ilgamečiam vadovui ir Garbės pirmininkui, Prienų krašto garbės piliečiui, legendinio Lietuvos partizano Juozo Lukšos-Daumanto broliui, dimisijos kapitonui Antanui Lukšai-Arūnui (1923-05-31–2016-01-02) atminti. Parodoje pasakojama Lukšų šeimos istorija, kuri neatsiejama nuo sovietų okupuotos Lietuvos istorijos – visi šeimos nariai įsitraukė į partizaninį karą ir dėl to skaudžiai nukentėjo.

Oficialus parodos pristatymas visuomenei vyks **liepos 22 d. 11 val.** Parodą Kaune bus galima apžiūrėti iki šių metų **rugpjūčio 1 dienos nuo 10 iki 16 val.** Planuojama, kad vėliau ši kilnojamoji edukacinė paroda bus eksponuojama Raseinių, Prienų, Kauno rajonuose ir Lietuvos Respublikos Seime.